

Súd: Okresný súd Košice I
Spisová značka: 38Csp/65/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7118203361
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Centková
ECLI: ECLI:SK:OSKE1:2021:7118203361.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Košice I v spore žalobcov: 1/. žalobcovia 1/ a 3/ právne zastúpení: JUDr. Matúš Hrib, advokát, Na hradbách 5, Bardejov, proti žalovanému: ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s., Žižkova 11, Bratislava, IČO: 35 799 200, zastúpenému : AK NOVIKMEC s.r.o. Advokátska kancelária, so sídlom Rázusova 125, Vranov nad Topľou, IČO: 36 868 701 o určenie vyhlásenia okamžitej splatnosti úveru žalovaným za neplatné, o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok a o určenie zmluvy za bezúročnú a bezpoplatkovú

rozhodol:

I. Súd žalobu vo výrokoch IV. a V. z a m i e t a .

II. Žalovaný m á n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 1/5 iny, ktoré žalobcovia 1/ až 3/ zaplatia spoločne a nerozdielne na účet právneho zástupcu žalovaného do 3 dní od právoplatnosti uznesenia, ktorým súd I. inštancie rozhodne o výške tejto náhrady.

III. Žalobcovia 1/ až 3/ n e m a j ú nárok na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou súdu dňa 19.3.2018 na základe uznesenia Okresného súdu Košice I sp.zn.19Csp/7/2018 domáhali voči žalovanému určenia, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru žalovaným zo dňa 3.10.2017 je neplatné, ďalej sa domáhali určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným, ako aj zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnej zmluvy a tiež sa domáhali určenia predmetnej zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere za bezúročnú a bez poplatkov. Zároveň sa domáhali náhrady trov konania.

2. Žalobcovia svoj nárok skutkovo odôvodnili tým, že žalobca 1/ je stavebným sporiteľom - dlžníkom zo Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX zo dňa 25.3.2011, na základe ktorej sa žalovaný zaviazal poskytnúť žalobcovi 1/ finančné prostriedky vo výške 98.000 EUR. Žalobkyňa 2/ a žalobca 3/ sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcich sa na R. a podiel k priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu XXXX/XXXXX a pozemky - W.vané plochy a nádvoria a spoluvlastnícky podiel k pozemku XXXX/XXXXX., pričom predmetný byt je obydľím žalobcov. Žalobcovia majú za to, že predmetný záväzkový vzťah je potrebné posúdiť ako spotrebiteľský a nie ako obchodnoprávny s poukazom na ust. § 52 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na spotrebiteľský charakter predmetnej zmluvy normy obchodného práva (všeobecná úprava), ale aj špeciálna úprava v zákone č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení sú preto použiteľné len vtedy, ak neodporujú úprave majúcej prednosť, teda úprave spotrebiteľských vzťahov Občianskeho zákonníka. Pohľadávka žalovaného voči žalobcom je zabezpečená Zmluvou o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnou zmluvou č. XXXXXXXX/XXXXXXXXXX-NX zo dňa 25.3.2011. Žalobcovia majú za to, že minimálne text záložnej zmluvy v jej druhej časti, a

síce v časti upravujúcej mandátnu zmluvu: „Záložca ako mandant poveruje a zároveň splnomocňuje záložného veriteľa ako mandatára, aby na jeho účet za odplatu 0,033 € uskutočnil všetky úkony potrebné a nevyhnutné na výkon záložného práva podľa tejto zmluvy, a aby v jeho mene urobil všetky právne úkony (uzatvorenie kúpnej zmluvy, vyhlásenie verejnej súťaže a iné) potrebné na prevod vlastníctva k predmetu záložného práva na tretiu osobu. Záložca ako mandant nie je oprávnený vypovedať túto mandátnu zmluvu počas trvania zabezpečenej pohľadávky záložného veriteľa. Zmluvné strany vylučujú platnosť ustanovení § 567, 569, 570, 574 a 575 Obchodného zákonníka“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou prameniaca v značnej nerovnováhe v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa v zmysle ust. § 53 ods. 1 OZ. Listom z 3.10.2017 s označením „Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru“ žalovaný oznámil žalobcom, že rozhodol o predčasnej splatnosti úveru, a to bez uvedenia zmluvného dôvodu, či odkazu na konkrétne ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok, pričom len paušálne konštatoval, že tak rozhodol pre porušenie povinnosti žalobcu plniť podmienky úverovej zmluvy, kde žalovaný neuviedol ani datovanie, ku ktorému táto skutočnosť mala nastať. Ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru predstavovala pohľadávka žalovaného voči žalobcom, podľa obsahu vyhlásenia splatnosti úverov žalovaným, sumu vo výške 92.829,17 EUR. Uvedenú hodnotu záväzkov žalobcov voči žalovanému považujú žalobcovia za nesprávnu a súčasne nezákonnú, pretože jej výpočet je obsiahnutý aplikovaním článku VI. Splácanie stavebného úveru, bod 5. Úverových podmienok pre fyzické osoby, podľa ktorého veriteľ je oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojiť svoje pohľadávky v nasledujúcom poradí: úroky z omeškania, dlh po lehote splatnosti (úroky, istina a poplatky) a dlh po lehote splatnosti (úroky, istina a poplatky). Uvedený postup žalovaného ako veriteľa je v absolútnom rozpore nielen s ustanoveniami spotrebiteľského práva, tiež občianskeho a obchodného práva, čo tiež považujú žalobcovia za neprijateľnú zmluvnú podmienku. Uvedené je tiež v rozpore s ust. § 566 ods. 2 OZ. Žalobcovia majú za to, že vyhlásenie žalovaného o okamžitej splatnosti úveru je neplatné, a to z dôvodu nedostatku údajov o spôsobe výpočtu dlžnej sumy ako aj dôvode splatnosti úveru, nakoľko žalovaný jednak ani neuviedol zmluvný dôvod, ktorý ho viedol k zosplatneniu úveru, či nepoukázal na časový rozsah neplnenia záväzku žalobcami, kde tento jednostranný úkon je súčasne z tohto titulu neurčitý a nezrozumiteľný, nakoľko žalobcovia z obsahu vyhlásenia žalovaného nemajú šancu zistiť, s ktorou splátkou mali byť v omeškaní a ako dlho. V tejto súvislosti poukázali na rozsudok OS Prešov sp. zn. 9C/169/2013 a argumentáciu v rozhodnutí NS ČR sp. zn. 30Cdo/1233/2011. Listom zo dňa 11.12.2017 žalovaný vyrozumel žalobcov o začatí výkonu záložného práva podľa ust. § 151 I OZ prostredníctvom dobrovoľnej dražby. Žalobcovia majú za to, že značnú časť pohľadávky žalovaného predstavuje duplicita nárokov požadovaných titulom zmluvného úroku ako aj súčasne úroku z omeškania, pričom rozhodovacia prax súdov SR tento typ inkasného úroku bežne požadovaného bankovými subjektmi ustálila ako neprijateľný. V zmysle ustálenej súdnej praxe nezákonným plnením uplatňoval inkasný úrok z úverovej zmluvy po vyhlásení predčasnej splatnosti úveru, a keďže žalobcovia nemajú k dispozícii vyčíslenie príslušenstva žalovaným, dôvodne sa domnievajú, a to aj vzhľadom na výšku nárokovanej sumy vo vyhlásení o predčasnej splatnosti úverov, že tieto nezákonné nároky vo forme duplicity úrokov z istiny úveru majú byť uspokojené aj z výťažku dražby. V závere poukázali tiež na neakceptovateľnosť a na neplatnosť ustanovenia článku VII. ods. 1 zmluvy v časti „Poplatky“, v zmysle ktorého článku za spracovanie a schválenie úverového prípadu účtuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 699 EUR, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy, pričom dlžník súhlasí s inkasom tohto poplatku z úverového účtu. V súlade so súhlasom dlžníka bude veriteľ sumu vo výške poplatkov inkasovať pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukazovaných z úverového účtu. Aplikáciou uvedeného ustanovenia zmluvy v skutočnosti dochádza k poníženiu sumy, ktorá bola žalobcom reálne poskytnutá, a teda ktorú mali k dispozícii. Na uvedenú sumu vo výške 98.000 EUR sa vzťahovali rôzne úroky, poplatky a iné finančné náležitosti zaťažujúce spotrebiteľa. Skutočnosťou ale je, že žalobcom boli poskytnuté peňažné prostriedky z tohto dôvodu len v sume 97.301 EUR (98.000 EUR - 699 EUR). Z tohto dôvodu ide jednak o neprijateľnú zmluvnú podmienku, súčasne ktorá záložnú zmluvu robí neplatnou z dôvodu nesprávnej sumy. Uvedenú považujú žalobcovia za neakceptovateľné a priečiace sa dobrým mravom.

3. K návrhu pripojili žalobcovia ako listinné dôkazy: vP. dátum vyhotovenia 19.3.2018, Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere H. Zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a mandátnu zmluva č. vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru z 3.10.2017, list vo veci „Začatie výkonu záložného práva podľa § 151 I Občianskeho zákonníka - oznámenie“ z 11.12.2017, výpis z obchodného registra spoločnosti ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s.

4. Žaloba bola žalovanému doručená dňa 30.4.2018, vo vyjadrení k žalobe žalovaný dňa 7.5.2018 uviedol, že zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere medzi ním a žalobcami 1/ a 2/ bola uzavretá v čase, kedy zmluvy o úvere boli posudzované v režime absolútnych obchodnoprávných

vzťahov. Zároveň osobitná úprava v Občianskom zákonníku týkajúca sa spotrebiteľských zmlúv bola účinná už v čase uzavretia predmetnej zmluvy, žalovaný túto uzatváral s rešpektovaním osobitných ustanovení týkajúcich sa spotrebiteľa. K Zmluve o zriadení záložného práva a mandátnej zmluve žalovaný uviedol, že ustanovenie mandátnej zmluvy je absolútne, keď slúžilo pri možnosti priameho predaja nehnuteľnosti záložným veriteľom, ktoré v súčasnosti pri zmluvách so spotrebiteľom nemá svoje uplatnenie. Žalovaný poprel, že by toto ustanovenie predmetnej zmluvy aplikoval. Podľa vyjadrenia žalovaného žalobcovia majú voči nemu splatný záväzok z predmetnej zmluvy, ktorú opakovane porušovali v dôsledku čoho začal žalovaný realizovať záložné právo formou dobrovoľnej dražby. Pokiaľ sa jedná o vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru, žalovaný poprel, že toto je neplatné. Žalovaný uviedol, že pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru v súlade s osobitnou právnou úpravou zakotvenou v Občianskom zákonníku, konkrétne v zmysle § 565 Občianskeho zákonníka v spojení s § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Žalovaný splnil podmienky pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru tým, že vyzval žalobcov na úhradu nedoplatkov v lehote nie kratšej ako 15 dní pred samotným vyhlásením. Vyhláseniu okamžitej splatnosti predchádzala výzva zo dňa 5.9.2017, v ktorej žalovaný upozornil žalobcov na omeškaniá na splátkach. Podľa tvrdenia žalovaného žalobcovia mali vedomosť o omeškanií so splácaním splátok keď od 15.6.2017 nepoukázali žalovanému žiadnu splátku a pred 15.6.2017 poukazovali splátky v nižšej výške ako bola dojednaná výška splátky. Žalovaný tiež výslovne poprel tvrdenie žalobcov, že výška záväzku žalobcov je nezákonná alebo nesprávna. Pokiaľ sa jedná o ustanovenie čl. VI bodu 5 úverových podmienok ide o podmienky z obdobia kedy úverová zmluva bola posudzovaná ako absolútny obchod a v súlade s vtedajšou právnou úpravou bol upravený postup možný. Žalovaný postupoval pri započítavaní splátok v zmysle určenia zo strany žalovaných, a teda v zmysle § 566 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Žalovaný tiež poprel tvrdenie žalobcov, že inkasovanie poplatku za poskytnutie úveru je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, nakoľko účtovanie poplatku za poskytnutie úveru nie je žiadnym právnym predpisom zakázané. Preto ani Zmluva o zriadení záložného práva nezná na nesprávne uvedenú sumu. Svoje tvrdenia odôvodnil tým, že v zmysle § 580 ods. 1 Občianskeho zákonníka došlo k započítaniu pohľadávok dlžníka a veriteľa. Žalovaný k svojmu vyjadreniu pripojil ako listinné dôkazy: Zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere H. Úverové podmienky pre fyzické osoby, Sadzobník poplatkov, Zmluvu o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam a Mandátnu zmluvu, Výzvu pred vyhlásením okamžitej splatnosti úveru z 5.9.2017, doručenkou, Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru z 3.10.2017, doručenkou, Oznámenie o zmene úrokovej sadzby z 10.2.2012, Dodatok č. 1 k Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, výpis z účtu.

5. Predmetné vyjadrenie žalovaného bolo právnomu zástupcovi žalobcov doručené dňa 14.6.2018, právny zástupca žalobcov sa nevyjadril.

6. Okresný súd Košice I v spore rozhodol rozsudkom pod sp.zn. 38Csp/65/2018-103 dňa 21.2.2019 tak, že v I. výroku určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku VI. ods. 5 Úverových podmienok pre fyzické osoby ČSOB Stavebnej sporiteľne zo dňa 15.12.2008, aplikovaná v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. zo dňa 25.3.2011 v znení: „Veriteľ je oprávnený z mesačnej úverovej splátky uspokojiť svoje pohľadávky v nasledujúcom poradí: úroky z omeškaniá, dlh po lehote splatnosti (úroky, istina a poplatky) a dlh do lehoty splatnosti (úroky, istina a poplatky)“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V II. výroku súd určil, že zmluvná podmienka uvedená v článku VII. bode 1 v Zmluve o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXX/XXXXXXXXX zo dňa 25.3.2011 v znení: „Za spracovanie a schválenie úverového prípadu účtuje veriteľ dlžníkovi poplatok vo výške 699 EUR. Sadzobníkom poplatkov a odmien za poskytnuté služby veriteľa, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť tejto zmluvy. Dlžník súhlasí s inkasom týchto poplatkov z úverového účtu. V súlade so súhlasom dlžníka bude veriteľ sumu vo výške poplatkov inkasovať pri prvom čerpaní úveru zo sumy úverových prostriedkov bezhotovostne poukazaných z úverového účtu“ je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. V III. výroku rozsudku súd vyslovil neplatnosť Mandátnej zmluvy, ktorá je zaradená do časti 2 Zmluvy o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011. Vo IV. výroku rozsudku súd určil, že Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru vykonané žalovaným listom zo dňa 3.10.2017, týkajúce sa Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011 je neplatné. Ďalej v V. výroku rozsudku súd určil, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011 uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov. A v VI. výroku rozsudku súd priznal žalobcom 1/, 2/ a 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% voči žalovanému.

7. Proti tomuto rozhodnutiu sa odvolal žalovaný, o ktorom rozhodol Krajský súd v Košiciach pod sp. zn. 6Co/233/2019 dňa 24.11.2020 tak, že rozsudok Okresného súdu Košice I pod sp. zn. 38Csp/65/2018-103 zo dňa 21.2.2019 potvrdil vo výrokoch I. a III, zmenil vo výroku II. tak,

že žalobu v tejto časti zamietol a zrušil rozsudok Okresného súdu Košice I zo dňa 21.2.2019 sp.zn.38Csp/65/2018-103 vo výroku IV., vo výroku V. a vo výroku VI. a v tomto rozsahu vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

8. Súd v súlade s § 297 Civilného sporového poriadku (ďalej „CSP“) nariadil pojednávanie na deň 25.5.2021, na ktorom neboli prítomní žalobcovia ani ich právny zástupca, žalovaný sa pojednávania zúčastnil. Preto súd pojednával v neprítomnosti žalobcov.

S k u t k o v ý s t a v :

9. Medzi právnym predchodcom žalobcu (ČSOB stavebná sporiteľňa, a.s.) ako veriteľom a žalovaným 1/ ako stavebným sporiteľom - dlžníkom a žalovanou 2/ ako spoludlžníkom - ďalším dlžníkom uzavretá Zmluva o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere č. XXXXXXXXX/XXXXXXXXXX. Predmetom zmluvy bolo poskytnutie mimoriadneho medziúveru vo výške 98.000 EUR, pričom po pridelení cieľovej sumy a pri dodržaní všetkých zmluvných podmienok sa mal mimoriadny medziúver zmeniť na stavebný úver vo výške cca 58.800 EUR. Z článku I. ods. 6 písm. a) b) zmluvy vyplýva, že účelom úveru je nadobudnutie vlastníctva k bytu, rodinnému domu a modernizácia a obnova bytu, rodinného domu vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu alebo na udržiavacie práce na nich.

10. Žalovaní sa zaviazali vkladať na účet stavebného sporenia pravidelné mesačné vklady vo výške 309,97 EUR, pričom do pridelenia cieľovej sumy zmluvy o stavebnom úvere sa žalovaní zaviazali splácať mesačné splátky vo výške cca 618 EUR. Z čl. VIII. ods. 3. písm. f) Úverových podmienok pre spotrebiteľské úvery (ÚP) vyplýva, že veriteľ má právo vyvolať okamžitú splatnosť pohľadávky. Pre porušenie zmluvných podmienok, keď žalovaní nesplácali listom zo dňa 3.10.2018 vypovedal zmluvu o stavebnom sporení a vyhlásil okamžitú splatnosť.

11. Z predloženej písomnej výzvy na zaplatenie vyplýva, že žalovaný ku dňu 5.9.2017 vyčíslil nedoplatok - dlh po lehote splatnosti vo výške 1.869,48 EUR a zároveň vyzval na zaplatenie splátky splatnej dňa 16.9.2017 v lehote jej splatnosti. Žalovaný touto výzvou splnil zákonnú notifikačnú povinnosť v zmysle § 53 ods. 9 OZ. OZ teda vyžaduje, aby veriteľ dlžníka vopred upozornil, že si uplatňuje právo na zaplatenie celého dlhu. Veriteľ musí uplatnenie svojho práva notifikovať vopred aspoň v 15-dňovej lehote. Po jej uplynutí právo na zaplatenie celej zvyšujúcej pohľadávky sa stáva účinným.

Aplikované z á k o n n é u s t a n o v e n i a :

12. Podľa § 488 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“), záväzkovým vzťahom je právny vzťah, z ktorého veriteľovi vzniká právo na plnenie (pohľadávka) od dlžníka a dlžníkovi vzniká povinnosť splniť záväzok.

13. Podľa § 489 OZ, záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

14. Podľa § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej len „OBZ“), zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

15. Podľa § 499 OBZ, za dojednanie záväzku veriteľa poskytnúť na požiadanie peňažné prostriedky možno dojednať odplatu, ak poskytovanie úveru je predmetom podnikania veriteľa.

16. Podľa § 502 ods. 1 OBZ, od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona. Ak úroky nie sú takto určené, je dlžník povinný platiť obvyklé úroky požadované za úvery, ktoré poskytujú banky v mieste sídla dlžníka v čase uzavretia zmluvy. Ak strany dojednávajú úroky vyššie než prípustné podľa zákona alebo na základe zákona, je dlžník povinný platiť úroky v najvyššie prípustnej výške.

17. Podľa § 52 ods. 1 až 4 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

18. Podľa § 53 ods. 1, 2, 3, 5 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide

o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. Ak dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané. Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 54 ods. 1 a 2 OZ (v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

20. Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „ZoSÚ“), tento zákon upravuje práva a povinnosti súvisiace s poskytovaním spotrebiteľského úveru na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere, podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

21. Podľa § 1 ods. 2 ZoSÚ, spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

22. Podľa § 1 ods. 3 písm. d) ZoSÚ, spotrebiteľským úverom nie je úver, ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti.

P r á v n e p o s ú d e n i e :

23. Predmetom tohto konania po rozhodnutí odvolacieho súdu je posúdenie zostávajúcich nárokov žalobcov, a to vo IV. (o určenie, že Vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru vykonané žalovaným listom zo dňa 3.10.2017, týkajúce sa Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011 je neplatné) a v V. výroku (o určenie, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011 uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov).

24. Právny vzťah medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným založený zmluvou o úvere je právnym vzťahom založený spotrebiteľskou zmluvou a je nevyhnutné posudzovať ho nielen podľa príslušných ustanovení Obchodného zákonníka (§ 497 a nasl.), ale aj právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru (§ 52 a nasl. OZ). K uvedenému záveru dospel súd z dôvodu, že uvedená zmluva je formulárovou spotrebiteľskou zmluvou, nakoľko text zmluvy bol vopred pripravený, žalovaný ako spotrebiteľ nemal možnosť žiadnym podstatným spôsobom zasahovať do jej obsahu. Právny predchodca žalobcu pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako podnikateľ, ktorý koná v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti a zároveň ako veriteľ, keď poskytol žalovanému spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, a úver bol žalovanému poskytnutý za iným účelom ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania. S poukazom na vyššie uvedené a vychádzajúc zo zásady lex specialis derogat legi generali, podľa ktorej špeciálna právna úprava, ktorou sú v danom prípade ustanovenia § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, má prednosť pred všeobecnou úpravou, ktorou je Obchodný zákonník, súd vyhodnotil zmluvný vzťah podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

25. Zmluvný vzťah založený na základe predmetnej zmluvy o úvere nespadá pod úpravu ZoSÚ, nakoľko ide o úver, ktorého účelom bolo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti, a preto súd na tento zmluvný vzťah neaplikoval ustanovenia zákona č. 129/2010 Z.z..

26. Súd však aplikoval na vzájomný vzťah ustanovenia Občianskeho zákonníka, a to bez ohľadu na to, že zmluva o úvere je tzv. absolútny obchod (§ 261 ods. 3 písm. d) OBZ). S poukazom na vyššie uvedené, aplikoval súd tak ustanovenia Obchodného zákonníka, ako aj Občianskeho zákonníka (§ 52 a nasl.), v časti, kde je nevyhnutné predmetný právny vzťah medzi účastníkmi posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka.

27. V danom prípade neprichádzala do úvahy ani aplikácia zákona o spotrebiteľských úveroch, nakoľko ustanovenia uvedeného zákona v § 1 ods. 3 vylučujú aplikáciu v prípade zmluvy o poskytnutí úveru ktorého účelom je nadobudnutie alebo zachovanie vlastníckych práv k nehnuteľnosti alebo výstavba nehnuteľnosti. Účel poskytnutého úveru je v samotnej zmluve uvedený v čl. 1 bod 6, a to: a) nadobudnutie

vlastníctva bytu, rodinného domu, vrátane súvisiacich drobných stavieb, bytového domu, alebo ich častí, b) modernizácia a obnova bytu...atď. Následne tak neprichádzala do úvahy ani prípadná aplikácia ohľadne bezúročnosti úveru ako dôsledok chýbajúcich náležitostí zmluvy o úvere. Po preskúmaní obsahu zmluvy o úvere v nadväznosti na relevantné právne normy, súd konštatuje, že zmluva o úvere bola uzatvorená platne v súlade vyššie uvedenými právnymi predpismi a obsahuje všetky podstatné náležitosti, ktoré sa vyžadujú pre daný zmluvný typ.

28. Na základe uvedeného, súd nárok žalobcov vo výroku V. o určenie, že úver poskytnutý na základe Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere zo dňa 25.3.2011 uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným je bezúročný a bez poplatkov ako nedôvodný zamietol.

29. Žalobcovia žiadali aby súd určil, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru je neplatným právnym úkon a to z dôvodu, že nespĺňa náležitosti tak, ako ustanovuje zákon - nie je z nej zjavné, z čoho pozostáva dlžná suma a za aké obdobie je táto suma uplatňovaná.

30. Z predloženej písomnej výzvy na zaplatenie vyplýva, že žalovaný ku dňu 5.9.2017 vyčíslil nedoplatok - dlh po lehote splatnosti vo výške 1.869,48 EUR a zároveň vyzval na zaplatenie splátky splatnej dňa 16.9.2017 v lehote jej splatnosti. Žalovaný touto výzvou splnil zákonnú notifikačnú povinnosť v zmysle § 53 ods. 9 OZ. OZ teda vyžaduje, aby veriteľ dlžníka vopred upozornil, že si uplatňuje právo na zaplatenie celého dlhu. Veriteľ musí uplatnenie svojho práva notifikovať vopred aspoň v 15-dňovej lehote. Po jej uplynutí právo na zaplatenie celej zvyšujúcej pohľadávky sa stáva účinným. Veriteľ upozorňuje dlžníka že si uplatňuje právo na zaplatenie celej pohľadávky. V žiadnom predpise však nie je ustanovené, či veriteľ má notifikáciu urobiť v písomnej forme, zákon to neustanovuje, odporúča sa však upozornenie urobiť písomnou formou. Je to i v záujme veriteľa, pretože dôkazné bremeno o splnení tejto povinnosti spočíva na ňom. Žalovaný ako veriteľ tak aj postupoval a v súlade s platnou právnou úpravou (§ 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ) pred vyhlásením okamžitej splatnosti úveru dlžníkov písomne vyzval na zaplatenie dlžnej sumy. Žalovaný podľa názoru súdu jednoznačným spôsobom dlžnú sumu vo výzve špecifikoval a tiež špecifikoval obdobie, za ktoré je táto dlžná suma vyčíslená. Žalobcovia tvrdili, že táto výzva neobsahuje zákonné náležitosti, avšak zo žiadneho predpisu nevyplýva, aké náležitosti by takáto výzva mala obsahovať. Súd poukazuje na znenie § 53 ods. OZ zákonníka podľa ktorého, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

31. Podľa § 39 OZ, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Súd na základe vykonaného dokazovania nezistil rozpor výzvy žalovaného na zaplatenie zo dňa 5.9.2017 so zákonom a preto nie je dôvodný návrh žalobcov spočívajúci v tvrdení, že táto výzva je neplatným právnym úkonom, nakoľko neobsahuje zákonom stanovené náležitosti. Vzhľadom na uvedené nie je neplatným ani ďalší právny úkon žalovaného nadväzujúci na túto výzvu a to oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 3.10.2017. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel k záveru, že žalovaný v súlade s platnou právnou úpravou pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pre neplnenie zmluvných podmienok zo strany spoludlžníkov.

32. Na základe uvedeného, súd nárok uvedený aj vo výroku IV., t.j. o určenie, že vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru vykonané žalovaným listom zo dňa 3.10.2017, týkajúce sa Zmluvy o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere uzavretej medzi žalobcami 1/ a 2/ a žalovaným dňa 25.3.2011 je neplatné, ako nedôvodný zamietol.

T r o v y k o n a n i a :

33. Podľa § 262 ods.1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

34. Podľa § 263 ods.1 CSP bola v konaní úspešná strana zastúpená advokátom, súd uvedie v uznesení o výške náhrady trov konania ako prijímateľa náhrady trov konania advokáta.

35. Podľa § 255 ods.1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

36. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

37. V zmysle citovaných ustanovení súd rozhodol o trovách konania tak, že procesne úspešnému žalovanému priznal voči žalobcom 1/ až 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 1/5-iny, nakoľko z celkovo 5 žalovaných výrokov, boli žalobcovia a žalovaní rovnako úspešní každý v 2 výrokoch, žalovaný bol navyše bol úspešný v 1 výroku, preto súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku. Žalobcovia 1 až 3/ nemajú nárok na náhradu trov konania.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia, na Okresný súd Košice I., v 3 písomných vyhotoveniach (§ 362 ods.1 CSP).

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Podľa ust. § 365 ods.1 CSP odvolacie dôvody odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods.2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ust. § 365 ods.3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. - o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).